

Květná neděle, 5. 4. 2020

Iz 50, 4-9

Fp 2, 5-11

Mt 21, 1-11

Tužby:

1/ Prosme za všechny nemocné koronavirem, aby statečně snášeli omezení, která jim jejich zdravotní stav přináší, a vytrvale bojovali s touto zákeřnou chorobou. Modleme se za zesnulé, ať nelezou milost u Pána, za příbuzné obětí, aby jim velikonoční zvěst o zmrtvýchvstalém Kristu byla útěchou a pomocí v jejich zármutku a trápení. Prosme za toleranci zdravých vůči těm, kdo se po karanténě vrací zpátky do normálního života.

Bože, do tvých rukou svěřujeme práci vědců, kteří hledají lék na Covid 19, službu lékařů, záchranářů, zdravotních sester, dobrovolníků a všech, kdo se snaží předcházet rozšíření nemoci nebo zmírňují její následky. K Tobě, Pane, voláme!

2/ Prosíme Tě, Bože, abychom právě začínající Svatý týden prožili v hlubokém vnitřním soustředění, až Tě budeme doprovázet na Tvé cestě do Jeruzaléma, budeme svědky Tvé Poslední večeře s učedníky, zastavíme se pod křížem s Marií, doprovodíme Tě při Tvé poslední cestě ke skalnímu hrobu, abychom pak směli v nedělním ránu s Marií z Magdaly a dalšími učedníky zaslechnout radostnou zprávu o Tvém vítězství nad smrtí a hříchem. K Tobě, Pane, voláme!

Milé sestry a milí bratři!

V uplynulém týdnu jsme v médiích kromě zpráv o postupující pandemii koronaviru měli možnost slyšet také o tom, jak této nemoci někteří mocní tohoto světa dokážou využít ve svůj prospěch. Z Číny, kde se nákaza začala šířit už koncem loňského roku, se rázem stala země hrdá na to, jak si se zákeřnou chorobou dokázala příkladně poradit a nyní ještě slouží a pomáhá druhým, když rozváží do celého světa humanitární pomoc. Propagační videa ukazují vítězství vládnoucí strany v čele s prezidentem, vyléčení pacienti radostně mávají do kamer. Jiná videa ze soukromých zdrojů odhalují záběry, které se propagandě nehodí. Každý, kdo se veřejně projevil jako kritik prezidentské politiky, zmizel beze stop. Rodinní příslušníci jsou bezmocní, humanitární organizace volají na poplach.

Také maďarský premiér Orbán využil mimořádné situace a soustředil do svých rukou větší míru politických pravomocí. Zdálo se, že i v naší zemi se jím možná nechal inspirovat ministr obrany, když navrhl posílení pravomocí premiéra Babiše. Ten sice jeho snahu shodil, ale objevují se spekulace o tom, že mu tuto myšlenku podsunul... Mocní a bohatí chtějí být ještě mocnější...

Jako povzbuzení všem, kdo snášejí bezpráví a trpí pro dobrou věc, dnes zaznívá poselství Písma svatého o poslušnosti Božího služebníka, který snáší tupení a rány, ale zůstává věrný, protože ví, že při něm je Hospodin. (Iz 50, 4-9) Hospodinův služebník, o jehož historické totožnosti existují mezi židovskými vykladači diskuze a jehož křesťanská tradice spojila s Ježíšem Kristem, se ujímá slova a přirovnává se k učedníkům, kteří naslouchají slovům svého učitele, aby je dále šířili. Vidí své poslání ve službě jako učitel moudrosti. Chce lid zemdlený dlouhým čekáním na vysvobození podpírat a potěšovat slovem, které uslyší od Hospodina. Hospodin mu proto probouzí uši každého rána. Podobá se modlitebníkům z žalmů, naslouchajícím zrána Hospodinovu hlasu. (Ž 5, 4, 119, 147n, 130, 6) Není majitelem slova, ale tím, komu je slovo svěřeno. Jeho úkol není snadný, často naráží na nepochopení a odpor, jemuž by se snad raději vzepřel nebo vyhnul, ale přece to neudělá! Nevzdoruje a neuhýbá ani před utrpením a ponižováním, ani před projevy zatracování. (srov. Jb 30, 10, Nu 12, 14) Jeho úděl se podobá údělu proroků. Vědomě ho přijímá na sebe a vydává se svým

odpůrcům na pospas: „Nastavuji záda těm, kteří mě bijí, a své líce těm, kdo rvou mé vousy, neukrývám svou tvář před potupami a poplíváním.“ (6) Zaznívají tu stejné motivy, jaké se ozvou zřetelněji v 53. kapitole Izajášova proroctví a nejsilněji v utrpení Kristově.

Služebnickovým údělem je Boží cesta, Hospodin stojí při něm. Ačkoliv je lidsky ponižován, nemůže být před Bohem skutečně potupen. Nastavuje-li tvář, jako by byla z křemene (srov. Ez 3, 8n), je to proto, že ví, že Hospodin je mu blízko, je jeho pomocí a posilou. Utrpení služebníka je utrpením jeho Pána (srov. Iz 63, 9), proto je na něm, aby sjednal svému služebníku spravedlnost.

Jistotu, že jeho cesta je pravá, dává najevo také ochotou projít soudním jednáním. Má na mysli Boží soud, na němž neobstojí nikdo z těch, kdo se staví proti služebníkově. Obvinění ze svévole nebo vzpoury proti Hospodinu ukazuje na to, že to byli odpůrci z jeho vlastního lidu, kteří si Boží vůli vykládali po svém a jednání služebníka měli za projev bezbožnosti. Slova, jimiž je ohlášena jejich zánik, ukazují na marnost jejich úsilí. (srov. Jb 13, 28, Ž 39, 12, Mt 6, 19) Podstupovat utrpení pro Boží věc má naproti tomu nejvyšší hodnotu. (Mt 5, 11n)

Na Květnou neděli vstupujeme do Svatého týdne a připomínáme si Božího služebníka Ježíše při jeho vjezdu do Jeruzaléma. Triumfální průvod s ovacemi Římané vyhrazovali vítězným vojevůdcům, případně císaři. Vítěz, kterému byla tato pocta senátem udělena, vjížděl do Říma uprostřed slavnostního průvodu, který mu provolával slávu. Jel na koni nebo na voze taženém koňmi. Podobné slavnosti pořádali i jiní, nežimští vojevůdci a vládci. Ani Pontius Pilatus, který o svátcích přesídlil z Cesareje do Jeruzaléma, nepřijížděl v tichosti, ale se vši slávou, obklopen vojenskými jednotkami. Podobně Herodes Antipas, vládce Galileje a Pereje. Ježíšův příjezd na oslátku s královskými poctami kontrastuje s těmito okázalými slavnostmi světských vojevůdců a vladařů.

Ježíšův vstup je „královský“ v „nekrálovském“ provedení. Ježíš přijíždí do Jeruzaléma obklopen zástupy, které si kolem sebe shromáždil a které ho následují. Událost se nedá přehlédnout a je na hranici „provokace“, i když Ježíš neposkytne okupačním úřadům přímou záminku k zásahu. Cesta z Betfage na Olivové hoře do Jeruzaléma je cestou „královskou“, spojenou s připomínkou krále Davida (2S 19 – 20), ale také proroka Zacharjáše, podle něhož má touto cestou od Olivové hory přijít nejen zaslíbený král, ale i samotný Hospodin a jeho království. (Za 14, 3n, 9, 9) Ježíš dává učedníkům instrukce, kde naleznou oslici a oslátku, na němž chce jet. (1b-2) Ježíš sice neřekne přesně, kde oslátku najdou, a přece způsob vyprávění vzbuzuje dojem, že se naplňuje vše podle předem daného záměru. Pokyny a podrobné přípravy jen podtrhují důležitost následné akce, když zabírají většinu vyprávění o vjezdu do Jeruzaléma. Ježíšova slova o oslici a oslátku: „Pán je potřebuje“ podporují myšlenku na předem připravenou akci nebo vyjadřují prorockou autoritu.

Zacharjášův text o králi přicházejícím k siónské dceři na oslici, na oslátku té, která byla podrobena jhu, mluví o příchodu Mesiáše. Vymyká se však obvyklým představám tím, že svědčí o králi (Mesiáši) poníženém a boje neschopném. Záchrana je v tom, že tento Mesiáš nebude bojovat, že nechce či nemůže bojovat. Zacharjášův text předpokládá znalost cest krále Davida a vybírá si z nich tu nejrozsáhlejší: Jeho návrat z cesty, na níž přechal před vzpourou vlastního syna, který přitom padl. Vrací se do situace, kdy není příliš co oslavovat. Vrací se k těm, kteří ho dříve zradili a nyní čekají, co udělá. David projeví státnickou moudrost a místo trestu si počíná pokorně.

Na rozdíl od Markova vyprávění Matouš stručně konstatuje, že si učedníci s úkolem poradili. Nevysvětluje ani, jak mohl Ježíš sedět na oslici i oslátku zároveň? (6-7)

Nevíme, zda zástup dostal instrukce, co má dělat, když Ježíše spatří, nebo spontánně reagoval na straozákonní připomínky či soudobé zvyky. Výsledkem byl triumfální průvod, který zároveň sděloval hlubší poselství. (8-9)

Ježíšův vstup do Jeruzaléma stojí v protikladu k světským slavnostem a ovacím, ale také naznačuje,

že přijíždí očekávaný král, proklamující pokoru a pokoj. Tato událost jednoznačně vzbudila pozornost, i když nevyvolala zásah římské armády. V tomto duchu bude Ježíšova cesta pokračovat.

„Necht’ je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši,“ (Fp 2, 5) doporučuje apoštol Pavel svým bratrům a sestrám a líčí ponížení Božího služebníka Ježíše, jímž nám přinesl spásu. Pokora patří ke zvláštnostem biblické zbožnosti. Odlišuje ji od zbožnosti starých Řeků i od zbožnosti některých jiných náboženství. Není jen opakem pýchy, ale i nereptavým snášením vlastního údělu ve víře v Boha, v něhož pokorný skládá všechnu svou naději. Pravá pokora vede toho, jenž je silným, k obětavé službě slabým. Je opakem ctižádosti a ješitnosti, projevuje se tím, že pokládá druhé za přednější sebe, a tudíž za předmět své služby: **„...v ničem se nedejte ovládat ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe.“ (Fp 2, 3)**

Vstupujeme do Svatého týdne, a proto toužíme učit se od Ježíše mít na mysli to, co slouží druhým, nikoliv jen nám samým. Amen